

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA
úsek inšpekčnej činnosti
 Staré grunty 52, 841 04 Bratislava

**Správa o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách v materských školách
 v školskom roku 2019/2020 v SR**

Následné inšpekcie boli vykonané v **61** materských školách (MŠ), z toho **55** po *komplexnej*, **2** po *tematickej* a **4** po *následnej* inšpekcii. Ich cieľom bola kontrola splnenia opatrení uplatnených k zisteným nedostatkom v **55** školách s vyučovacím jazykom slovenským, **3** s vyučovacím jazykom maďarským, **3** s vyučovacím jazykom slovenským a maďarským. Hodnotených bolo **52** štátnych, **7** súkromných a **2** cirkevné školy. Vzhľadom na závažnosť inšpekčných zistení bolo na odstránenie zistených nedostatkov **uplatnených 447 opatrení**, z toho **298 odporúčaní**, **40 opatrení uložených Štátnou školskou inšpekciou (ŠŠI)** a **109 opatrení prijali riaditelia kontrolovaných škôl** (tabuľka č. 1.). Správa o prijatých opatreniach zo strany 2¹ kontrolovaných subjektov bola vrátená na prepracovanie z dôvodu neúplnosti a neadekvátnosti prijatých opatrení.

Tabuľka č. 1 *Prehľad uplatnených opatrení*

Spolu	447					
z toho	odporúčania		opatrenia prijaté zo strany kontrolovaného subjektu		opatrenia uložené ŠŠI	
Počet	298		109		40	
z toho	akceptované		splnené		splnené	
	221	74,66 %	106	98,15 %	35	87,5 %
	neaktuálne		neaktuálne		neaktuálne	
	0	0 %	0	0 %	0	0 %
	nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť		nedá sa hodnotiť	
	2	0,67 %	1	0,92 %	0	0 %

Z celkového počtu uplatnených opatrení sa nedali hodnotiť² **2 odporúčania** a **1 opatrenie prijaté kontrolovaným subjektom**.

Uplatnené **odporúčania** na odstránenie zistených nedostatkov sa týkali:

- **školského vzdelávacieho programu (ŠkVP)**
 - nerešpektovanie špecifických podmienok a zamerania školy pri vymedzení vlastných cieľov výchovy a vzdelávania (V a V)
- **riadenia školy**
 - nezabezpečenie účinnosti vnútroškolskej kontroly (vrátane hospitačnej činnosti)
 - neuplatňovanie kontrolno-hodnotiacej a odborného-metodickej funkcie poradných orgánov
- **podmienok výchovy a vzdelávania**
 - nezabezpečenie dostatočného spektra didaktických pomôcok
 - nerešpektovanie špecifických podmienok školy pri vypracovaní školského a denného poriadku (najmä vnútornej organizácie, striedania spontánnych a riadených činností a pravidelnosti činností súvisiacich so životosprávou)
- **výchovno-vzdelávacej činnosti (VVČ)**
 - nerešpektovanie dosiahnutej úrovne, rozvojového potenciálu a momentálnych dispozícií detí

¹ SMŠ, Sečovská 3, Bratislava; ZŠ s MŠ, Chocholná – Velčice 313

² *nedá sa hodnotiť* sa posudzuje v súvislosti s aktuálnymi zmenami vzniknutými v kontrolovanej škole

- neuplatňovanie efektívnych metód, zásad a foriem V a V z hľadiska ich didaktickej funkčnosti (vrátane odporúčaných metodických postupov, hodnotenia a podpory sebareflexie, názorových, hodnotových a emocionálnych postojov detí, podporovania komunikačných spôsobilostí, predčitateľskej gramotnosti, grafomotorických zručností, tvorivého a kritického myslenia)
- neaplikovanie skúseností učiteľov zo vzdelávania

Uplatnené **opatrenia** prijaté kontrolovanými subjektmi a uložené ŠŠI na odstránenie zistených nedostatkov sa najčastejšie týkali:

- **školského vzdelávacieho programu**
 - nevypracovanie niektorých jeho častí (vlastné zameranie, materiálno-technické a priestorové podmienky, vnútorný systém kontroly a hodnotenia, edukačné príležitosti pre deti so ŠVVP)
 - neprerokovanie ŠkVP v pedagogickej rade a v rade školy
 - nezverejnenie ŠkVP na verejne prístupnom mieste
 - nevypracovanie učebných osnov najmenej v rozsahu ustanoveným vzdelávacím štandardom ŠVP
- **riadenia školy**
 - neuvedenie všetkých podrobností v školskom poriadku (výkon práv a povinností detí a ich zákonných zástupcov, pravidiel vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými a ďalšími zamestnancami školy, podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a ich ochrany pred sociálnopatologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím)
 - neprerokovanie školského poriadku v pedagogickej rade a v rade školy
 - nezverejnenie školského poriadku
 - nezabezpečenie predprimárneho vzdelávania príslušným počtom pravidelne sa striedajúcich učiteľov v triede
 - neurčenie týždenného rozsahu hodín priamej VVČ pedagogických zamestnancov; neakceptovanie stanoveného týždenného rozsahu hodín priamej VVČ
 - neakceptovanie platného právneho stavu pri rozhodovaní o prijatí detí do MŠ
 - nezriadenie poradných orgánov riaditeľa
 - nevymenovanie zástupcu riaditeľa pre MŠ v ZŠ s MŠ
 - nevedenie/nevypracovanie príslušnej dokumentácie školy (osobný spis dieťaťa, návrh na vzdelávanie dieťaťa so ŠVVP v MŠ, ročný plán vzdelávania, organizačný poriadok, rokovací poriadok pedagogickej rady, plán činnosti metodického združenia, informovaný súhlas zákonných zástupcov, písomný záznam o hodnotení pedagogických zamestnancov, rozhodnutie o OPŠD)
- **podmienok výchovy a vzdelávania**
 - nezabezpečenie VVČ pedagogickými zamestnancami spĺňajúcimi kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky

Štátna školská inšpekcia vzhľadom na závažnosť zistení **upozornila 39 zriaďovateľov**³ na málo vyhovujúcu úroveň učenia sa detí; diskriminačné podmienky prijímania detí do MŠ;

³ Obec: Vysoká pri Morave; Slovenský Grob; Ostrý Grúň; Holiša; Ladomerská Vieska; Hronský Beňadik; Hronská Dúbrava; Ondrejovce, Štitáre; Červený Hrádok; Slepčany; Horná Seč; Abrahámovce; Stulaň; Tročany; Vyšný Orlík; Nižná Olšava; Ľubotice; Livinské Opatovce; Chocholná; Pružina; Malá Hradná; Košariská; Sverepec; Kvačany; Liptovská Kokava; Oravský Biely Potok; Gbeľany; Nová Bystrica; Mesto: Prievidza; Ružomberok; BKW, s. r. o., Sabinovská 6, Bratislava; Pro Schola, s. r. o. Viedenská cesta 257, Bratislava; Slavomíra Stupárová, SMŠ, Bukovec 256; Deutsch Slowakische Akademien, a. s., Školská 5, Brezno; doc. PaedDr. Ivan Pavlov, PhD., SMŠ Včielka s. r. o, Sabinovská 145, Prešov; 2M, s. r. o., Záhumenská 7, Trenčín; Detské centrum Motýlik, s. r. o., Pri parku 51, Trenčín

nesplňanie kvalifikačných predpokladov a osobitných požiadaviek na výkon pracovnej činnosti pedagogického zamestnanca v kategórii učiteľ a na výkon činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca, nezariadenie začínajúceho pedagogického zamestnanca do adaptačného vzdelávania riaditeľom najneskôr do piatich dní od vzniku pracovného pomeru; neuskutočnenie priamej VVČ učiteľmi, riaditeľom školy v rozsahu ustanovenom nariadením vlády; nezabezpečenie predprimárneho vzdelávania príslušným počtom pravidelne sa striedajúcich učiteľov v triede; nevyhovujúcu úroveň materiálno-technických podmienok V a V; neustanovenie rady školy; využívanie príspevku na V a V na iné účely ako ustanovuje príslušný zákon; nesúlad alebo chýbajúce údaje v zriaďovacej listine.

Zriaďovatelia, okrem 2⁴, zaslali ŠŠI spätnú väzbu o riešení problému, na ktorý boli upozornení. O predĺženie termínu predloženia správy o splnení prijatých opatrení požiadal 1 zriaďovateľ⁵.

Príslušný **regionálny úrad verejného zdravotníctva** bol **upozornený**⁶ na nepredloženie prevádzkového poriadku na schválenie; prekročenie stanovnej kapacity prijatými deťmi; prevádzku tried v nevyhovujúcich priestoroch.

Záver

Akceptovanie 75 % odporúčaní pozitívne ovplyvnilo pedagogické riadenie, vrátane adresnej kontroly a uplatňovania základných funkcií poradných orgánov, rozšírenie spektra didaktických pomôcok, a tým celkovo skvalitnenie vyučovania aj s aplikovaním efektívnych výučbových postupov a skúseností zo vzdelávania. Uplatňovanie obsahu vzdelávania jednotlivých vzdelávacích oblastí vytváralo predpoklad komplexného podporovania rozvoja kľúčových kompetencií detí. Zlepšenie bolo pozorované pri sebarealizovaní a sebareprezentovaní sa detí, čomu napomohli jednoznačne zadefinované zámery VVČ a účinná spätná väzba.

Neakceptovaním 25 % odporúčaní vedúci pedagogickí zamestnanci neposkytli učiteľom spätnú väzbu týkajúcu sa kvality ich vyučovania a učenia sa detí s dôrazom na rozvíjanie kľúčových kompetencií detí a na rešpektovanie ich výchovno-vzdelávacích potrieb. V ojedinelých prípadoch pretrvávajúce slabé materiálno-technické vybavenie a neuplatňovanie metodických odporúčaní pri V a V obmedzovalo deti v uplatňovaní získaných poznatkov a zručností.

Splnenie **opatrení prijatých** kontrolovanými subjektami (98 %) a **opatrení uložených** Štátnou školskou inšpekciou (88 %) malo dopad na kvalitu spracovania ŠkVP, školského poriadku a príslušnej dokumentácie školy vzhľadom na jednoznačne nastavené pravidlá, postupy a ich dodržiavanie. Pozitívom ŠkVP a školského poriadku bola vzťahová nadväznosť jednotlivých častí, ktoré rešpektovali identitu školy, povinnosti a práva účastníkov V a V, fyziologické a psychohygienické potreby detí a komplexné podporovanie rozvoja ich kľúčových kompetencií. Adekvátne uplatňovanie kompetencií riaditeľmi skvalitnilo pedagogické riadenie vrátane zabezpečenia V a V zodpovedajúcim počtom pravidelne sa striedajúcich učiteľov.

⁴ Obec: Horná Seč (RÚVZ nariadil vypracovanie nového prevádzkového poriadku po odstránení všetkých zistených nedostatkov); Abrahámovce (nedostačujúce materiálno-technické vybavenie)

⁵ Pro Schola, s. r. o. Viedenská cesta 257, Bratislava

⁶ SMŠ DSA, Komenského 12, Trebišov; MŠ, Malá Hradná 104; ZŠ s MŠ, Udiča 248; ZŠ s MŠ, Chocholná – Velčice 313; MŠ, Za dráhou 19, Ružomberok; MŠ, Kvačany 232; MŠ, Liptovská Kokava 391; MŠ, Urbárska 1, Gbeľany

Nesplnením prijatých (2 %) a uložených (12 %) opatrení naďalej pretrvávalo vyučovanie nekvalifikovanými učiteľmi, čo negatívne ovplyvňovalo kvalitu VVČ. Pri rozhodovaní riaditeľov o prijatí do MŠ stále chýbalo určenie ostatných podmienok prijímania.

Oporúčania a podnety

Riaditeľom škôl

- nastaviť jednoznačné pravidlá fungovania predprimárneho vzdelávania v zmysle právnych predpisov, ktoré sa premietnu do komplexne vypracovaného ŠkVP a školského poriadku
- zabezpečiť (v spolupráci so zriaďovateľom) predprimárne vzdelávanie príslušným počtom pravidelne sa striedajúcich učiteľov v triede s celodennou V a V
- zabezpečiť adekvátne pedagogické riadenie v MŠ vymenovaním zástupcu riaditeľa pre MŠ v ZŠ s MŠ
- uplatňovať pri prijímaní detí do MŠ, okrem kritérií určených zákonom, aj ďalšie legitímne podmienky, ktoré posilnia objektivitu prijímacieho konania
- orientovať riadiacu činnosť na strategické usmerňovanie procesu V a V a využívať pritom najmä potenciál vlastných poradných orgánov

Zriaďovateľom

- zabezpečovať výchovno-vzdelávaciu činnosť pedagogickými zamestnancami spĺňajúcimi kvalifikačné predpoklady a osobitné kvalifikačné požiadavky
- menovať do funkcie vedúcich pedagogických zamestnancov spĺňajúcich zákonom stanovené požiadavky na výkon riadiacej funkcie
- zabezpečiť v spolupráci s riaditeľmi škôl potrebné didaktické pomôcky
- zosúladiť údaje v zriaďovacej listine školy s aktuálnym stavom

Metodicko-pedagogickému centru

- zamerať vzdelávanie na skvalitňovanie VVČ uplatňovaním aktivizujúcich, participatívnych a inovačných metód
- orientovať vzdelávanie na činnosť a úlohy poradných orgánov riaditeľa i manažmentu škôl